

ПОВЕЧЕ КОРУПЦИЯ В ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ У НАС ОТЧИТА СВЕТОВНАТА БАНКА

Публикуван на: 27-07-2006

Източник: econ.bg

Все повече български компании твърдят, че се налага да се плащат подкупи, за да спечелят обществени поръчки.

Корупцията в България е намаляла в периода между 2002 и 2005 г. Това става ясно от доклад на Световната банка, озаглавен "Антикорупционната реформа в страните в преход – кой успява и защо?".

» **Вижте таблиците и графиките за България [ТУК!](#)**

» **Вижте таблиците и графиките за Румъния [ТУК!](#)**

Econ.bg обобщава:

Документът се основава на данни, получени чрез анкетиране на фирмено ниво и основният извод в него е, че съществува безспорен напредък в намаляването на корупцията в страните в преход. Въпреки това, разпространението на корупцията в Източна Европа и в страните от бившия Съветски съюз остава по-голямо в сравнение с много страни от Западна Европа. Налице е и тенденцията големите фирми да съобщават за по-голямо намаляване на исканията за подкупи, отколкото малките фирми, които често стимулират растежа и създаването на работни места.

"Антикорупционната реформа в страните в преход – кой успява и защо?" е третият от поредица доклади на Световната банка, проследяващи нивото на корупция във взаимоотношенията между бизнеса и държавата след 1999 г. По подобие на предходните два документа, настоящата трета част на изследването черпи данни от проучването за бизнес-средата и финансовата ефективност на предприятията (BEEPS), което е съвместна инициатива на Европейската банка за възстановяване и развитие и на Световната банка. За последен път BEEPS-проучване беше проведено през 2005 г. То се прави на всеки три години, обхваща 26 бивши социалистически страни и Турция, а използваните за сравнение европейски страни са Германия, Гърция, Ирландия, Португалия и Испания. От началото на провеждането на проучването BEEPS досега са били анкетирани повече от 20 000 фирми.

"След 2002 г. фирмите в повечето посочени страни дават подкупи по-рядко и в сравнително по-малки размери. Компаниите съобщават също така, че корупцията представлява по-малък проблем за тях, отколкото е била в миналото", обяснява Джеймс Андерсън, съавтор на доклада и старши икономист в отдела на Световната банка за страните от Европа и Централна Азия.

"Всеобщото схващане, че корупцията непрекъснато се задълбочава се оказва несъстоятелно след един внимателен прочит на доклада", допълва Андерсън.

ПОВЕЧЕ КОРУПЦИЯ В ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ У НАС ОТЧИТА СВЕТОВНАТА БАНКА

Желанието да се присъедини към Европейския съюз помогна на България по-добре да мотивира реформите и в резултат от провеждането им в страната беше намалена корупцията. Анкетираните фирми съобщават за намаляване на подкупите в много области, включително митници, данъчна администрация и различни инспекции. Обединяването на функциите по събиране на данъчни и осигурителни вноски в България повишава събираемостта и намалява възможностите за корупция. Освен че проследява корупционните тенденции, докладът разглежда и причините за напредъка на някои страни. Изследването дава конкретни доказателства за работещите икономически и институционални реформи - намаляването на корупцията е по-видимо там, където са били проведени енергични реформи, докато страните с по-малко реформи видимо изостават.

От доклада става ясно, че най-забележим напредък е постигнат в данъчната и митническата администрации. Страните в преход - като се започне с Естония от средата на 90-те години - са на водещо място в света при въвеждането на опростени ниски или плоски данъчни ставки с широка основа и малък брой изключения. Тези страни също така положиха големи усилия за усъвършенстване на данъчната администрация. В Словакия например въвеждането на плосък данък подобри в положителна посока възприемането на данъчното бреме от страна на фирмите. Намали се избягването на данъци, а искането на подкупи стана по-рядко.

Според изводите в доклада подкупите в митническата администрация също са намалели в много от страните в преход благодарение на промените в законодателството, най-често хармонизиращо се с това на ЕС. Няколко страни направиха и инвестиции в нови информационни технологии, въведоха системи за оценяване на риска и намалиха възможностите за произвол при подбора на обектите за физическа проверка, се казва в изследването. В него се твърди още, че забележими подобрения се извършват в Югоизточна Европа, като до известна степен това се дължи на програмата "Улесняване на търговията и транспорта в Югоизточна Европа", в която участва и България. Тази многостранна програма, която съчетава модернизирание на митническата администрация с институционални реформи и повишаване на прозрачността, намали както времето за преминаване на границите и обмитяването на стоките, така и подкупите на митническите служители.

За разлика от всичко казано дотук, съдебната реформа често беше пренебрегвана в годините на прехода и изглежда, че корупцията в съдилищата като цяло не е намаляла. Страните започват да се обръщат към решаването на този проблем, чрез повишаване на заплатите на съдиите (както стана в Русия), чрез въвеждане на системи за автоматично управление на разпределението на делата целящо повишаване на ефективността и прозрачността (Хърватия), въвеждане на квалификационни изпити за съдиите (Грузия) и възбуждане на наказателни производства срещу корупцията в съдебната система (Словакия).

Напредъкът в областта на обществените поръчки също е ограничен. Много страни реформираха законодателството, регулиращо обществените поръчки, което в крайна сметка доведе само до въвеждането на изключения в основното законодателство.

ПОВЕЧЕ КОРУПЦИЯ В ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ У НАС ОТЧИТА СВЕТОВНАТА БАНКА

Страните в преход повишават степента на политическата отговорност чрез възприемане на законодателство за конфликт на интереси, за финансов одит и контрол, и за деклариране на приходите и имуществото. Декларациите за приходите и имуществото в Румъния например станаха много по-подробни и по-лесно достъпни за гражданското общество, като в момента страната полага усилия за укрепване на правоприлагането. Много страни постигнаха напредък в разработването на ефективни закони за свобода на информацията. За жалост прекомерно големият имунитет на народните представители, който ги прави почти недосегаеми, остава широко разпространен проблем.

"Борбата с корупцията се нуждае от силни лидери. Във всяка страна, постигнала измерим напредък в намаляване на корупцията, е имало изявен лидер, който е превърнал прозрачността и отчетността в първостепенни приоритети", подчертава Черил Грей, съавтор на проучването и директор на сектор в отдела на Световната банка за страните от Европа и Централна Азия. Като пример тя посочва Грузия, където новите ръководни кадри са дошли на власт благодарение на антикорупционната си програма и са поставили държавното управление на първо място в дневния ред на реформите.

Какво е положението с Румъния - вижте на английската версия на тази новина на Портал ЕВРОПА - това е оригиналното прес-съобщение, което Портал ЕВРОПА получи от Световната банка.